

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Ponedjeljak,
29. rujna 1952.
Izlazi tjedno
God. I. Broj 7
Cijena 5 dinara

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Komunisti na čelo — i bit će uspjeha

Uz vrlo važne zadatke na selu, koje je organizacija narodne omladine imala u toku ove godine, pred njom, je stajao još jedan zadatak, a taj je da se na izgradnju hidrocentrale Vinodol i ceste Delnice-Gornje Jelenje pošalje 200 omladinaca i omladinki. Taj zadatak je djelomično izvršen. Do sada je učestvovalo ili još učestvuje 96 članova narodne omladine. Kroz dosadašnje smjene u cijelini zadatak su najbolje izvršili ovi aktivni: Pirovac, Vačani, Gorice i Vrpolje. Najlošije je izvršila zadatak organizacija narodne omladine općine Vodice i vanjska općina Šibenik. Tu posebno mjesto zauzima aktiv NOH-a u Zatonu koji nije uputio niti jednog omladinca. Da li će aktiv Narodne omladine u Zatonu ostati do kraja takav, to će se najbolje vidjeti do 1. X. o. g. kada će se našeg kotara otići na Vinodol oko 100 omladinaca i omladinki. Malo je i čudno, jer se baš taj aktiv na prošloj kotarskoj konferenciji smatrao najboljim na kotaru, dok danas spada u red najlošijih aktiva po izvršenju tog zadatka.

Nama je potrebno, da nam aktivni kao cjelina i članovi narodne omladine kao pojedinci podju primjerom druge šibenske četiri puta udarne i dva puta pohvaljene brigade, zatim primjerom omladinaca koji su bili u brigadi »Partizan 4«. To je jedina brigada u historiji omladinskih radnih akcija koja je tri puta za redom nosila prelaznu zastavicu glavnog štaba, postala 10 puta udarna i kroz dva mjeseca izvršila normu za pet mjeseci. Evo kakovi su i što nam pričaju omladinci iz te brigade: »Mi ne žalimo što smo bili na Vinodolu. Ponosni smo što smo učesnici najvećeg objekta u Hrvatskoj. Mi smo mnogo naučili tamo. Svaki od nas je završio kurs za prednjake u društvima »Partizan«. To stečeno znanje prenijet ćemo i na ostalu omladinu. Našim radom u društvima i četama »Partizana« utjecat ćemo da u aktivima narodne omladine bude što manje onih koji će besposličariti, igrati karte, pijančevati i t. d. Mi smo postali prekaljeni u brigadi »Partizan«. Spremni smo da ponovno podjemo na Vinodol, ne dva mjeseca, već četiri, šest pa i više mjeseci. Mi stojimo na raspolaganju Partiji i organizaciji Narodne omladine.«

Medu tim svijetlim likovima koji su na ugled našoj organizaciji ističu se likovi udarnika Tošić Ljubo, Pokrajac Mile, Radišić Rade, Sladić Pero, Roca Joso i ostali. Na primjerima tih omladinaca i stotinama drugih, zatim na primjerima dosadašnjih uspjeha i radnih pobjeda, treba da zavre mladenačka krv i mladenački žar kod mladih članova Narodne omladine, treba da se visoko digne omladinsko čelo i ponos, te da se smjelo i svojski pridje izvršenju predstojećih zadataka.

Još nam preostaje da pošaljemo 104 omladinca i omladinki na izgradnju hidrocentrale Vinodol. Taj zadatak nije nimalo lak. No, ako ga složno i jedinstveno uzme u rješavanje Kotarski komitet Narodne omladine, partijske organizacije, općinski komiteti Narodne omladine i Sekretarijati aktiva, onda će on biti u cijelini izvršen. Do sada najbolje stoje aktivni Narodne omladine Bribir gdje ima 9 prijavljenih, Djevrške 11, Rupe 6.

Rješavanju ovog zadatka moramo prići s punom ozbiljnošću, jer sama situacija zahtijeva da u ovoj zadnjoj smjeni za dovršenje ovogodišnjih omladinskih radova, koji će se završiti na dan Republike, pošaljemo sposobne, jake, izdržljive omladince i članove KP, koji ne će klekati pred poteškoćama.

Svrstati se u redove te brigade znači shvatiti taj svoj revolucionarni društveni zadatak, znači biti spreman da se na djelu pokaže pregalaštvo i samoodricanje za opće interese socijalističke izgradnje.

(Nastavak na drugoj strani)

Zašto se sporo vrši uplata povišenih udjela

U 40 poljoprivrednih zadruga na kotaru učlanjeno je 10.454 domaćinstava, ili 98% od cijelokupnog broja poljoprivrednih domaćinstava sa područja kotara.

U svim zadrugama — zadrugari su još od ranije donijeli zaključak da se poviše udjeli od 100 na 1000 dinara po članu. Jedino u pz. Skradin povišeni su udjeli od 100 na 500 dinara. Na polugodišnjoj skupštini ove godine zadrugari Skradina povišili su udjele od 500 na 1000 dinara. Tako su danas uglavnom sve zadruge sa povišenim udjelima.

A sad da vidimo kako se sprovodjaju odluke skupština i kako stoji uplata povišenih udjela. Do 31. XII. 1951. god. uplaćeno je ukupno 3.350.901 dinara, a od 1. I. do 30. VI. o. g. uplaćeno je još 1.067.614 dinara, što znači da je ukupno uplaćeno do 30. VI. o. g. 4.418.515 dinara.

Iz ovih podataka vidljivo je da povišeni udjeli nisu još uplaćeni niti 45%, a razlog je tome u prvom redu na upravnim odborima poljoprivrednih zadruga, koje uopće nisu shvatile važnost financijskog osamostaljenja svojih zadruga. Ima takovih upravnih odbora, koji pored niza pismenih i usmenih intervencija kotarskog rukovodstva nisu u prvom polugodištu o. g. uplatili ni jednog dinara, a to su uglavnom ovi: Dvornice, Tribunj, Šibenik, Biranj, Jezera i Zablac. Treba napomenuti da u ovim zadrugama do 30. VI. o. g. nijedan član upravnog odbora nije platio svoj udjel. Baš u tome jeste glavni razlog, jer kad nisu oni platili (članovi uprav. odbora) onda nemaju nikakovo moralno pravo tražiti od ostalih zadrugara da uplaćuju udjele.

Ovdje je bitno istaknuti slučaj sa upravnim odborom poljop. zadruge Tribunj. Nije im trebalo nikakove pomoći kad se radilo o raspodjeli dobiti od otkupa i sušenja višanja, već su to sami dobro znali — raspodjeliti međusobno —, a kad se tiče uplate udjela, tada nisu poduzeli ništa sa svoje strane — već su isticali: »pa nama nije nitko govorio da uplaćujemo udjele itd.«

Istaknuti je, da u pomenutim zadrugama uglavnom ni članovi KP nisu platili svoje udjele. Za primjer može poslužiti slučaj u Dvornicama gdje niti jedan član KP nije

Ispraćaj regruta

Prošlog tjedna u našem gradu bilo je neobično živo. Življe nego inače ranije. Tu život davali su regruti, koji su iz bliže i dalje okolice stizali u naš grad. Po našim ulicama i trgovima sa osmjehom na licima i pjesmom koracali su regruti u pravcu svog odredišta, gdje su imali dobiti prve upute. Prije njihova polaska održani su zborovi na kojima su pojedini rukovodioci JNA istakli važnost odsluženja kadrovske roka, kao i ulogu koju će svaki od njih imati da izvrši na službi u Armiji. Velika je čast i dužnost — rekao je jedan od govornika — služiti u našoj Armiji, jer je ona čuvar naše nezavisnosti i slobode. Sa pjesmom i poklicima drugu Titu i Armiji završene su ove svečanosti, a potom su regruti, ispraćeni glazbenim i brojnim gradjanstvom, krenuli prema željezničkoj stanici.

Pred Šesti kongres Komunističke partije Jugoslavije

Veliki uspjeh sindikalne podružnice „Tehnika“

Prošlih dana je sindikalna podružnica poduzeća »Tehnika« - Ražine, u čast Šestog kongresa KPJ, izvela dobrovoljnu radnu akciju na uređenju grada, a koja je odlično organizirana.

Oko 800 radnika razmješteno je na deset radilišta na području grada. Radovima, koji su se obavljali pod stručnim nadzorom inženjera poduzeća »Tehnika«, rukovodio je ing. Vladimir Šilhard, šef gradilišta u Kazinama i tehnički direktor »Tehnika«.

U ovoj radnoj akciji utovareno je oko 600 hiljada kilograma kamenih ploča i obradjenog kamena. Uklonjeno je 141 m² starog pločnika, a iskopano je 189 m³ kanala i zemlje u pojedinim ulicama.

Vrijednost izvršenih radova iznosi svotu od 600 hiljada dinara.

platio ništa na račun povišenja udjela do 30. VI. o. g., a isti je slučaj i sa ostalim članovima u drugim spomenutim zadrugama.

Malo bolje stoji stvar u ovom pogledu kod poljop. zadruga: Rogoznica, Konjevrate, Pirovac, Sonković, Murter i još nekim drugim.

U Rogoznici su učlanjena 392 domaćinstva, a do 31. XII. 1951. god. uplaćeno je svega 42.625 dinara, a od tada pa do 30. VI. 1952. god. uplaćeno je 448 din. Za ovo stanje u prvom redu snosi krivnju upravni i nadzorni odbor, koji takodjer nisu platili svoje udjele, osim dvojice i to Ercegović Ivana, predsjednika zadruge i Ercegović Ignaca člana nadzornog odbora.

Ništa bolje ne stoji sa uplatom udjela i u Pirovcu.

U poljoprivrednoj zadrugi Konjevrate u prvom polugodištu o. g. uplaćeno je samo 1.200 dinara. Treba napomenuti da nijedan član upravnog i nadz. odbora nije uplatio svoj udjel, isto tako od 86 člana KP ni jedan nije uplatio do 30. VI. svoj povišeni udjel, iako skoro svi rade u tvornici Lozovac te imaju mogućnosti da uplate.

Isti je slučaj sa uplatom i u Sonkoviću, gdje je u prvom polugodištu ove godine uplaćeno samo 100 dinara, u Murteru 4.000 itd.

Ovdje se može istaknuti da partijske organizacije, upravni i nadzorni odbori u spomenutim zadrugama nisu pravilno shvatili uputstvo CK — KPJ »O socijalističkom preobražaju sela«, te ulogu koja je namijenjena poljoprivrednim zadrugama za njihovo financijsko osamostaljenje.

Mišljenja sam, da bi bilo neophodno potrebno, da partijske organizacije, te upravni i nadzorni odbori još jednom dobro prouče uputstvo CK — KPJ, jer će u buduću jedino na taj način moći da pravilno tumače i objašnjavaju partijsku liniju širokim zadrugnim masama.

Pored iznijetih zadruga koje loše stoje sa uplatom udjela, a naročito u prvom polugodištu treba istaknuti da ima jedan broj poljoprivrednih zadruga koje sa uplatom udjela stoje vrlo dobro. Na prvom mjestu ističe se zadruga u Vodicama. Ova zadruga je svoje udjele uplatila 100%, zatim Zaton, 90%, a osim ovih zadruga najbolje rezultate u naplati udjela postigle su slijedeće zadruge u prvom polugodištu o. g.: Bribir 286.884 Din., Primošten selo 94.890 Din., Varivode 66.873 Din., Boraja-Zagora 64.000 Din., Čista Mala 58.156 Din. i Djevrške 85.423 Din.

Osim ovih zadruga ističu se poljop. zadruge Perković sa 45.968 Din., Burnji Primošten 41.400 Din., Južni Primošten 37.989 Din. itd.

Da bi uplata u buduću pošla što bržim tempom, potrebno je u prvom redu da uplate svoje povišene udjele svi članovi KP, upravni i nadzorni odbori, a sigurno će onda platiti i svi ostali zadrugari i na taj način možemo do 30. XII. ove g. poslovne udjele uplatiti 100% i time mnogo financijski ojačati naše poljoprivredne zadruge.

Predsjednik KSPZ:

Goleš Ivan

objektu dato je oko 140 dobrovoljnih radnih dana.

Seljaci su, pored toga, odlučili da urede seosko groblje, koje je prilično zapušteno. Oni su za ovu svrhu prikupili oko 100 hiljada dinara.

Pismo iz brigade

I. Šibenska kotarska brigada, koja je 24. VII. o. g. otišla na izgradnju Hidrocentrale »Vinodol« i ceste Delnice-Gornje Jelenje, piše Kotarskom Komitetu NOH-a Šibenik slijedeće:

Poslije lošeg stanja u brigadi, a što se vidi i iz toga da je za prvi mjesec dana bila samo jedamput udarna i jednom pohvaljena, a sada je četiri puta udarna i dva puta pohvaljena — znači brigada je za 20 dana proglašena tri puta udarnom i jednom pohvaljena.

Stanje je sad u brigadi dobro i nema nikakvih problema. Brigada se obavezala da ostane na gradilištu do 1. X. o. g. i ona se više ne nalazi među slabim, već među najboljim brigadama na gradilištu.

Iz brigade se javilo 39 omladinaca koji žele raditi u privredi poslije dvomjesečnog rada u brigadi.

Pismo završavaju riječima: Primate mnogo pozdrava od svih brigadiru I. Šibenske omladinske radne brigade koja će opravdati povjerenje organizacije Narodne omladine šibenskog kotara na izgradnji ovog velikog objekta Titove socijalističke zadnice.

Iz zemlje...

BEOGRAD — Britanski ministar vanjskih poslova Anthony Eden uputio je poslije svog odlaska iz Jugoslavije brzojav predsjedniku vlade FNRJ maršalu Titu. U brzojavu se kaže: »Napuštajući Jugoslaviju, najtoplije se zahvaljujem vama i vašoj vladi za velikodušno gostoprimstvo, koje mi je ukazano u Beogradu, Dubrovniku i Bledu. Za mene je predstavljalo stvarno zadovoljstvo da posjetim po prvi put vašu zemlju. Uvjeren sam, da su razgovori, koje sam imao s vama, kao i dodir, koji sam uspostavio s članovima vaše vlade, od trajne vrijednosti za anglo-jugoslavenske odnose. Molim vas uručite moje pozdrave i gospodi Broz i vašim kolegama u jugoslavenskoj vladi.«

ZAGREB — Ovih dana posjetili su Zagrebački velesajam potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Edvard Kardelj i predsjednik Vlade NR Hrvatske dr. Vladimir Bakarić. U razgledanju Velesajma oni su se zadržali oko dva sata.

BEOGRAD — U ponedjeljak 29. rujna, doputovat će avionom u Beograd članovi švedske trgovinske delegacije gospodin Bertil Sward načelnik ministarstva vanjskih poslova Švedske i gospodin Folke Hellstede, direktor poznate švedske tvrtke A. B. »Seperator«. Na čelu jugoslavenske delegacije bit će Stanislav Kopčok, ambasador FNRJ.

TRST — Oko 700 Tršćana prijavilo se za izlet, koji priređuje Osvobodilna fronta STT na Zagrebački velesajam. Izletnici će poći u subotu specijalnim vlakom. Zagrebački velesajam je pojedinačno i u manjim skupinama već dosad posjetilo mnogo Tršćana.

BEOGRAD — Predsjednik Centralnog vijeća Saveza sindikata Jugoslavije Đuro Salaj prihvatio je poziv zapadnonjemačkih sindikata da prisustvuje njihovom kongresu, koji će se održati polovinom listopada u Zapadnom Berlinu. S Đurom Salajem na kongres odlazi i sekretar za međunarodne veze Centralnog vijeća SSJ Milan Slani.

ZENICA — Jučer su gospoda René Mayer i Leon Amon, s još dva člana francuske parlamentarne delegacije, posjetili Zenicu. Iza ručka, koji je u njihovu čast priredio gradski NO Zenica, gosti su s velikim zanimanjem i stručnim poznavanjem razgledali pogone i gradilišta zeničke željezare. Predvečer su se automobilima vratili u Sarajevo.

VRSAC — U Vršcu je danas počeo rad prvi poslijeratni Kongres vinogradara i vinara Jugoslavije. Pored 400 delegata iz svih narodnih republika, kongresu prisustvuju predsjednik Narodne skupštine NR Srbije Isa Jovanović i ministar-predsjednik Savjeta za poljoprivredu i šumarstvo vlade Srbije Rista Antunović.

Kako zaštititi vegetaciju otoka Žirja

Prije nekoliko vjekova otok Žirje kao i ostala dalmatinska obala i otočje, bio je sav obrastao gustom šumom. Danas, međutim, taj šumi nema ni traga, jer je vjekovima bila izložena uništavanju od pohlepnih Mlečana i drugih tudjinaca koji su oduvijek nasrtali na naše krajeve. No, ipak se i sada mnogi stariji Žirjani sjećaju, da je pred nekoliko decenija još uvijek bila oveća površina otoka pod velikim rakitama, smrekovinom i drugom crnogoričnom šumom. Ljudi sa izvjesnom zebnjom promatraju kako sve to naglo nestaje i kako je uništen gotovo sav vegetacioni život na otoku, dok je ono što se još nalazi po sredini otoka izloženo propadanju. Izvjesna organizacija u sijići i nadzor nad preostalim drvećem tek sprječava, ali ne i zaštićuje od propadanja.

Isto se događa i sa maslinama i smokvama kojih ima duž cijelog otoka. U posljednjih desetak godina nije skoro ni jedna mlada maslina posadjena, a oko starih, čija se prosječna starost kreće između 80—100 godina, vrlo rijetko se okopava zemlja, tako da se najveći dio maslinika nalazi u ledini. Sa ostalim kulturama je slično, jedino što se vinogradima posvećuje veća pažnja. Međutim, i vinogradi se posljednjih godina nisu obnavljali, tako da prosječna starost loza iznosi oko 15 godina. Cijeli poljoprivredni prihod u odnosu na predratni opao je otprilike za jednu trećinu.

Treba napomenuti da je taj žalosan činjenici mnogo doprinijela i suša koja nas uzastopno prati već nekoliko godina, a ove nas je godine pogodila kao nikada. Mnogi se Žirjani pitaju, što će biti ako ovako potraje, kakve mjere bi bilo potrebno poduzeti da se zaštite poljoprivredne kulture, u napredni proizvodnja i uopće zaštititi od propadanja vegetacija na otoku.

Mladi ljudi to rješavaju na taj način

Komunisti na čelo

(Nastavak sa prve strane)

S obzirom na to, dužnost je nas komunisti da kroz svakodnevni sitni politički rad ulijevamo čvrstu vjeru kod omladine u konačnu pobjedu socijalizma. Mi se moramo pregnuti i priviknuti na to da radimo u omladinskim masama, mi moramo naš djelokrug rada podvesti unutar tih omladinskih masa a ne izvan njih. Radeći tako omladinci će shvatiti svoj zadatak. Istina je, da svi mi pri izvršenju naših krupnih i teških zadataka nailazimo na poteškoće. Te poteškoće, rekao je drug Tito, moramo svakodnevno savladavati. To znači da naši članovi Partije, članovi Narodne omladine i rukovodioci u prvom redu ne smiju pokleknuti, razočarati se u svoj posao, već ostati čvrsti, dosljedni i uporan pri izvršenju svakog zadatka. To su one karakterne i moralne osobine čovjeka koje ga visoko dižu i pokreću na stvaralaštvo.

Da riječi ne ostanu samo riječ, komunisti na čelo, pa će zadatak odlaska omladine na izgradnji hidrocentrale Vinodol biti sa sigurnošću i u potpunosti izvršen.

Rajko Dobrijević

što traže posla i zarade na drugoj strani i naprosto bježe iz Žirja, ponavljajući, da se na Žirju ne može više živjeti i da nije moguće osigurati čak ni minimum potreban za život. Međutim, tim se rješenjem ne mogu svi poslužiti. Mnoga domaćinstva su isključivo orijentirana na Žirje. Zato su mnogi, osobito napredniji poljoprivrednici, ozbiljno zainteresirani kako riješiti taj problem.

U vezi s tim odlučio sam, da pokrenem ovo pitanje, koje je od životnog interesa svih Žirjana, s ciljem da se ubrza njegovo rješavanje. Zeim zato da istaknem jedno pitanje koje, među ostalim, mnogo utječe na takvo stanje.

Žirje je jedan od malih napućenih otoka, čija cjelokupna površina iznosi oko 30 km kvadratnih, od čega veći dio otpada na goli krs. I pored toseg vegetacionog stanja na otoku sada ima oko 2000 ovaca i preko 50 koza. Sve i da nema suše, može se lako predočiti kako mora izgledati kraj gdje toliko glava sitnog blaga neprekidno od jutra do mraka brsti i uništava sve do čega dodje. Ovce imaju potpunu slobodu kretanja na otoku i one nanose vegetaciji Žirja ogromne štete.

Nije rijedak slučaj, da čovjek odluči iskrčiti koji dio zemljišta da tamo zasadi mladu maslinu, smokvu ili neku drugu kulturu. Muči se čovjek mjesecima, krči, sadi, obradjuje i ponosan je kad vidi uspjeh svoga rada. Ali, mora na koncu utvrditi da se može boriti protiv svega, ali protiv ovaca nikako. Ovca svugdje prodrce, njoj ne smetaju ni ogradjeni zidovi. I gdje ona dodje za nekoliko minuta uništi ono šta je čovjek radio nekoliko mjeseci.

Ako se svemu tome doda činjenica da se na Žirju ne da ni zamisliti pošumljavanje većih obima, dok se ovce po otoku tako slobodno kreću, onda se mora doći do zaključka, da se tu nešto mora učiniti.

Trebalo bi, naime, nekako smanjiti broj ovaca. Najbolje bi bilo da se svakom domaćinstvu tačno prema njegovim potrebama odredi broj glava sitnog blaga koliko može uzgajati, pri čemu bi se moralo ograničiti na minimum bar za nekoliko godina, dok se ne obnovi vegetacija. Blago bi se moralo držati u stajama, a izvoditi u već odredjene predjele za pašu, a kože u svakom slučaju privezane konopcem.

To je jedan način rješenja tog pitanja, a možda ima drugih i boljih. Međutim, ovo nije ništa novo. Na svim okolnim naseljenim otocima to je već odavno učinjeno. Tako na Prviću još 1750 godine zabranjeno je držanje svakog sitnog blaga. U Zlarinu je problem riješen nešto slično ovom koji je ovdje predloženo, dok u Kapriju ovce ne smiju uopće izaći iz staje.

Ako bi se ovo usvojilo, onda bi odmah trebalo prići planskom pošumljavanju otoka. Tu dolazi u obzir uglavnom primorski bor, a onda bajama, dud, višnja, trešnja i ostalo. Nije potrebno govoriti koliko bi ogromnu korist imali od toga i kako bi manje osjećali težinu suše.

A onda bi se moglo i na Žirju i te kako dobro živjeti.

Roko Dobra

ZAPAZANJA I PRIJEDLOZI ČITALACA

Povodom članka

„Nečovječan postupak“

Poznavajući Zakon o štampi i demokraciji koja vlada u našoj zemlji, slobodan sam da odgovorim na kritiku, koju sam pretrpio u Vašem listu u broju 5 pod naslovom »Nečovječan postupak«, a sa kojom se ne mogu složiti, jer je netočna.

Kolektiv našeg poduzeća »Kornat« zatražio je kamion od Uprave poduzeća, da bi posjetili izložbu pomorstva u Splitu, te se je za polazak prijavilo 16 drugova i drugarica, ali uslijed slabog vremena došlo je samo 9 osoba iz našeg poduzeća i tri putnika, koji su putovali na sajam u Solin.

Istina je, da se je kamion poduzeća »Meso-voća« na putu kod Boraje pokvario, a putnici koji su htjeli da idu našim kamionom bili su upozoreni da će za prijevoz platiti, te oni koji su htjeli da idu s nama pristali su da plate kamion, a uz to je bilo rečeno da će i djeca platiti kao i odrasli. Nije tačno, da se je odmah naplaćivalo kada su putnici ulazili u kamion, već po putu kroz Ljubovicu do Trogira i tarija je bila do Splita 100 dinara, a za odlazak i povratak 150 dinara.

Pokupio sam sav novac izuzev četirma djevojčicama i jedne starije žene po imenu Goleš, koja se odupirala da odmah plati, ali na moje riječi, ukoliko ne će platiti da ću zaustaviti kamion na Travarici i istu iskrcati (iako to ne bih bio napravio), te sam je time primorao da plati za tri osobe t. j. 450 dinara. U kamionu je ista žena govorila da sam gori od i jednog fašiste koji je bio u Dalmaciji za vrijeme rata, na što se nisam toliko našao uvrijeđen, uzimajući u obzir da je starija žena. Za dijete je platio samo jedan čovjek i to 50 dinara, a one četiri djevojčice koje nisu imale novaca pozajmile su svaka po 120 dinara i više nisam ni tražio, jer sam se uvjerio da nemaju. Dolaskom u Split neki su od putnika izjavili da se ne će vratiti sa našim kamionom, te su zatražili da im vratim po 50 dinara, što sam i učinio, te sam petoricu vratio, a od svijih sam skupio ukupno 2120 dinara, računajući i one tri osobe koje su putovale u Solin.

Dolaskom u Šibenik navečer oko 22 sata na ulici zapitao me je direktor »Meso-voća« Bumber Andrija da što je to bilo u Splitu. U njegovom prisustvu bila je i ona starija žena Goleš. Bez dužeg objašnjenja Bumber

Javna govornica

Kolika je bila potreba postavljenja jedne javne govornice, o tome je suviše govoriti. Do njenog je ostvarenja ipak došlo, a potrebe građana i ostalih poslovnih ljudi bile su zadovoljene. Ali ovom prilikom htio bih skrenuti pažnju na jednu lošu pojavu, koja se ukorijenila u našem gradu. Pored djece, koja je u telefonski aparat ubacivala različite predmete i tako više puta onemogućavala njegovu upotrebu, u posljednje vrijeme počeli su se i odrasli baviti nečasnim i nedozvoljenim poslom. Bilo bi potrebno, da pored organa Narodne milicije i službenici pošte češće obidju ovaj objekt, kako bi bio pošteđen od ovakovih i njima sličnih. J—ić

Andrija počeo me je grđiti, dodavši da me je vidio na Poljani u 18 sati da bi me bio udario. Iz njegovih ustiju izlazile su pogrdne riječi, koje nisu svojstvene socijalističkom čovjeku, a kamoli članu Partije. (Op. slagara: Socijalističkom čovjeku nije svojstveno niti ubirati novac od postradalih na putu, a kamoli kad još zna da ga nemaju). Zar je to čovječanski, kao što njihov članak ima naslov »Nečovječan postupak«.

Što se pak tiče zaloga u tome ima istine, ali se je to odvijalo kroz smijeh i mislim da se nije nitko mogao naći uvrijeđen, a da sam htio to sam i mogao uzeti. Da je nekoj ženi pozlilo u kamionu, nije tačno, jer je dotična žena, kojoj je navodno pozlilo, razgovarala više nego ostali zajedno, a nije htjela izvaditi novčanik da plati put.

I na kraju mislim da je žalosan da stavljaju potpis organizacije NF-a na takvu neistinu.

Ante Bolanča

Više ljubavi prema svome jeziku

Ima mnogo kriterija, po kojima se procjenjuje kulturni nivo jednoga naroda. Jedan je od mnogih i taj, da je narod tim kulturniji, što veći procenat njegovih građana govori i piše književnim jezikom. Ako bismo procjenjivali kulturu našega grada po onome, kako su ispisani naši izlozi, ne bismo se mogli pohvaliti, da smo daleko odmakli.

Po izlozima u našem gradu vide se parole, koje obiluju strašnim jezičnim pogreškama. Navest ću samo neke od onih, koje se ističu na vidnim mjestima naših dućana. 1. »Mi stvaramo našu Ratnu mornaricu zato, da bi smo branili obalu, dabismo... more.« (Prodavaonica br. 25.)

(Trebalo bi: Mi stvaramo našu ratnu mornaricu zato, da bismo branili obalu, da bismo branili... more.)

2. »Živili naši brodograditelji...« (Trebalo bi: »Živili naši brodograditelji...«). Ovdje je najveća pogreška »živili«. Ta se riječ vrlo često piše, pak bi je trebalo već jednom zapamtiti. Jedino se ispravno piše: Živjeli, živjela, ali: Živio!

3. »Neka živi lik našeg pomorca koji je svijetom pronio pomoračke tradicije...« (ex-Vukorepa). (Trebalo bi: Neka živi lik našega pomorca, koji je svijetom pronio pomorske tradicije...«).

Ovdje nema zarez ispred koji. Velika je pogreška svijetom mjesto svijetom. Čudna je riječ pomorački mjesto pomorski.

Neka nitko ne pomisli, da su ovo sitne stvari, iako one tako izgledaju! Navika pravilnoga pisanja stječe se vrlo sporo. Treba mnogo vremena i upornoga nastojanja, dok čovjek stekne osjećaj za pravilno formuliranje svojih misli i korektno pisanje. To vrlo dobro znaju nastavnici srpsko-hrvatskoga jezika po školama.

Trebalo bi da parole, natpisi, javni oglasi i dr. budu pravilno napisani, ako ne radi koga drugog, a ono barem radi školske omladine. Krajnje je, dakle, vrijeme, da se ovoj nemarnosti i nebrizi za vlastiti jezik stane na put. I.K.

Povodom 100-godišnjice rođenja S. Malavulja

KRALJICA

4 SIMO MATAVULJ

Nato skoči starac kao pomaman: — Zar sam ja ruvijan, iako sam siromah? Zar da se međa kći iz šale prosi?

— A, more, ta bi se šala krvlju oprala!

Tako ih zateče ponoći.

Sutradan Šimeta odnese odgovor: »Roditelji su zadovoljni, cura je zadovoljna.«

***

Kraljica je bolovala nekoliko dana. Diže je s kreveta ne toliko njega materina, koliko milosrde prema svojim — milosrde koje nju navede da pregori svoju ljubav, što joj bješe milija od života.

Vjeridba se svršila svečano.

Ivo je dolazio svakoga dana ka Purićima. Dolaćanke su mnogo torokale o tome. Bilo ih je koje su tvrdile da je stara Antica morala omadijati Iva. Djevojke su zavidjele kraljici, a kad se uvjeriše da nije srećna, onda je žaljahu.

A Marko Pivić niti se jadao, niti je prijetio, što više, on je čestitao Ivu, a Purićima je nazivao Boga kao i dotle. Ne bješe isprosio kraljicu, dakle mu se u obraz nije taklo, a, opet, znao je da kraljica ne prevjeri od svoje volje. Kako mu je, pak, u sreću bilo, to mu se na licu moglo čitati.

Vjenčanje je imalo biti na »Svisvete« (1. novembra po novom).

Njegovih dana prije toga svečanika uraniše Dolaćani na obalu, da se krenu na rabotu, kao obično. Istok bijaše vedar, ali sve ostalo nebo zaslri bjehu oblaci. Iz one vedrine duhaše vjetrovi, te gonjaše oblake ka zapadu. More bješe uzburkano. Dolaćani, podijeljeni na gomilice, stajahu oko

svojih brodića, gledajući u nebo, ščinjajući se da li da kreću.

Šimeta Purić, kraljica i dva joj brata stigoše na obalu pošljednji, pa odmah uskakaše u svoj brod. Tome se niko ne začudi, jer stari Purić nikad ne čekaše da »prebaci vrijeme«. Kraljica, oborenijeh očiju, zašijava veslom, stariji joj brat namještaše krmu, a otac pribija sovu na drugom boku. Vjerenik odriješim im konop, pa otisnu brod nogom. Kraljica ga pogleda. U taj mah, on poljubi vrhove od svojih prsta, pak joj posla poljubac...

— A što nju ne poljubi u ruku, kao što čine Latini? — zapita ga njeki vragolan.

Diže se smijeh među omladinom.

— A, Markiša? Je li da bi tako trebalo? — opet će onaj, obrnub se Marku Piviću.

Marko se raskoračio i gleda nadaleko, u mutni zrenik, preko zatona.

— Ne zapinžite za mene nimalo! Ja ne zabadam nosa u tuđe poslove! — odgovori on mrko.

— Hajde da se ide! — zagrajaše stariji, posokoljeni, gledajući kako Šimetin brod odmiče.

Gotovo svi uskakaše.

Ali, u taj mah, vedrina se raskola oko sunca, vjetar jače duhnu sa protivne strane, more zapljuska obalu, te svi izidoše, vičući:

— Oje! oo! Natrag! Fortunao! Nevera! ...

U tinji čas diže se huka sa sviju strana, valovi se stadoše propinjati kao bijesni konji...

— Za ime Isusovo, šta ovo bi u jedan tren! ... Nesreća grdna! ... Utopiše se Purići!

— Utopiše se! Utopiše! — čuje se kroz vjetar.

Dolaćani se zbiše u gomilu.

Nikome ne osta kapi krvi u obrazima, gledajući šta biva sa nesrećnom ladom nasred zatona. Vodeni breščić nabujni pod njom i odigne je kao orahovu ljusku, valovi sa sviju strana jurišaju, te čas obrću njom u kovitlac, čas je naginju,

čas joj tone kljun, čas krma...

Glas dopade Antici, te istrča iz kuće, busajući se u grudi i čupajući kosu. Poče žena preklinjati ljude da idu u pomoć. Njeki se stadoše dozivati, ali ih prekidje divlja vika iz stotine grla.

— Utopiše se!

Marko Pivić, blijed kao mrtvac, prope se na vrh prsta i izbulji oči, pa viknu: »Nije! Ha, braćo, za mnom! Pomoći će nam Bog i Sveti Nikola!«

Na te riječi, uskočiše za njim šest Pivića u brod kneza Josifa...

Dok su oni namještali vesla, Marko iskoči i poteče ka Ivu, kraljičinu vjereniku, pa ga uze za ruku, pozivajući ga da bude osmi veslar...

Opet se razlijegnu užasna vika...

Ivo se stade opirati svom snagom.

Marko mu pljunu u obraz, pa uskoči ka braći, te se odmah otiskoše...

More bjesni put njih, ali ga oni bijesno lome. Udari slabotinja ljudska protiv sile prirodne, ali se Bog smilova na ljudsko junaštvo, te Pivići stigoše navriješe. Purići prihvatitše konop, te, nakon neiskazanih napora, stigoše svi k obali, gdje ih dočekaše radosni uzvici...

Marko izvede kraljicu, pa je pred svima poljubi u čelo, rekavši:

— Ovoga puta Bog mi te dade — niko mi te već ne ote!...

— E, ovo će se pričati! — rekoše gotovo svi Dolaćani i Dolaćanke.

— Junak siromašak pljunu u obraz bogatoj kukavici preote mu prstenovanu djevojku!

— E, baš ga je ona u Boga izmolila!

— E, baš je on nju na sabljji dobio!

— E, baš čast i slava Mankiši Piviću i kraljici Purića!

(Svršetak)

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

ŠIBENIK
KROZ TJEDAN

Narodno kazalište

Četvrtak, 2. listopada: »NASLJEDNICA« — od Rutha i Augustus Goeta.
Nedjelja, 5. listopada: »DRAGA RUTH« — od Norman Krasne.
Početak predstava u 20 sati.

Kinematografi

TESLA: Premijera američkog filma u prirodnim bojama — SLOMLJENA STRIJELA — Dodatak: Filmske novosti br. 35. (od 27. IX.—2. X.)
Premijera domaćeg umjetničkog filma — FROSINA — Dodatak: Filmske novosti br. 36. (od 3. X.—7. X.)
SLOBODA: Premijera francuskog filma — POVRATAK U ŽIVOT — Dodatak: Filmske novosti br. 34. (od 26. IX. do 29. IX.)
Premijera američkog filma — ZAKON DIVLJEG ZAPADA — Dodatak: Titova štafeta (od 30. IX.—6. X.)
Početak predstava u 18 i 20 sati.

Priredbe

Subota, 4. listopada: Nastup gimnastičara-učesnika na XV. Olimpijskim igrama. Priredba će se održati u Narodnom kazalištu.

Dežurna ljekarna

Službu vrši I. državna ljekarna — ulica Božidara Petranovića.

Iz Matičnog ureda

RODZENI

Crvelin Sonja Stipina i Jerine r. Šervov; Mijatović Brane Božidara i Zorke r. Despotović; Beban Silvija Tihomira i Milice r. Jurić; Jurić Srećka Blaža i Eme r. Pavić; Turčinov Boris Nikole i Irene r. Juraga; Ivić Josip Paškin i Luce r. Milković; Čobanov Jerka Josina i Antule r. Bolanča; Božinović Davorka Miodraga i Zorke r. Svilar; Livaković Jadranka Ivina i Mare r. Vukorepa; Gović Vedrala Ivina i Tonke r. Čuravić; Radić Marija Antina i Stane r. Vidović; Kraljević Darija Dinkina i Lucije r. Jergović; Vukov Branka Josipa i Tonke r. Mardešić; Tikulin Mirjana Antina i Desanke r. Antić-Poluš; Travčić Tomislav Stipin i Katicice r. Brajin; Bego Jadranka Josina i Darinke r. Gojanović; Lalić Daira Veljkova i Janje r. Čatlak; Čobanov Zdravka Josina i Ruze r. Marinov; Pirića Vjekoslav Luke i Marije r. Bračanov; Kovačev Čedomir Božidara i Omere r. Klarin; Matešić Zoran Dragin i Milke r. Begić; Juran Nada Antina i Mire r. Jelić; Tomas Vladimir Josipa i Ane r. Mikin; Rajić Davor Josin i Vjere r. Čorkalo; Jelović Doran Ante i Brigite r. Radović i Papeša Boris Milana i Vilme r. Kovačev.

UMRLI

Šego Ivica Josin, star 3 m.; Periša Jere pok. Ive, star 66 god.; Pivac Duma rođj. Mikulandra, stara 28 god.; Sekulić Danilo Miroslava, star 5 god. i Ercegović Krste pok. Ive, star 61 godinu.

U novoj školskoj godini
NA PODRUČJU GRADA UPISANO PREKO 3.300 UČENIKA-CA

Obuka je u svim gradskim osnovnim i srednjim školama već započela. Za razliku od prošle školske godine, u ovoj je godini upisanih učenika-ca iznosio je lanjske godine 3260, dok ove školske godine, prema dobivenim podacima, iznosi 3370. Osobito velik broj djaka prijavio se za upis u gimnaziju. Isto je tako povećan broj djaka u školi učenika u privredi, zatim u ženskoj stručnoj domaćinskoj školi, radničkoj gimnaziji, kao i u osnovnim školama. Od 3370 upisanih učenika-ca otpada na osnovne škole 835, osmogodišnju školu 623, realnu gimnaziju 850, radničku gimnaziju 130, zatim na školu učenika u privredi 329, učiteljsku 201, srednju medicinsku 48, žensku stručnu domaćinsku 265 i na muzičku školu 88 učenika-ca.

Na području grada radi pet osnovnih škola, jedna osmogodišnja, jedna škola učenika u privredi i pet srednjih škola. U osnovnim školama radi 26 učitelja, dok u ostalim školama radi 86 nastavnika i profesora. Svaki je predmet zastupljen, tako da

je pitanje nastavnickog kadra za ovu godinu potpuno i sa uspjehom riješeno.

Što se tiče školskih prostorija, izuzev gimnazije, učiteljske škole i osmogodišnje, one ne odgovaraju ni higijenskim uslovima, a pedagoškim najmanje. Ovo posljednje osobito vrijedi za školu učenika u privredi i za muzičku školu, koje se nalaze upravo na najprometnijem dijelu grada, a što se naročito odražava na uspjehu i disciplini učenika-ca ovih škola.

Promet u luci

Kroz mjesec rujna o. g. u našoj luci boravilo je nekoliko brodova domaći i strane zastave. Američki prekoceanski brod »Kenneth Stevenson« ukrao je 3950 tona barita i 4572 tona kromove rudače i kromovog koncentrata, domaći prekoceanski brod »Pula« vršio je ukraja 400 tona magnezija za inozemstvo, dok su talijanski motorni jedrenjaci »Elsa« i »Nives« ukrali 303 tona željeve gradje. Krajem ovog mjeseca domaći prekoceanski brod »Slovenija« vršio je ukraja 400 tona manganove rudače.

Važnost transfuzije krvi

Odbor Crvenog Križa za grad i kotar Šibenik organizira u gradu i po selima kotara predavanja sa ciljem da bi se pronašao što veći broj dobrovoljnih davalaca krvi. U tu svrhu u našem gradu su već prošlog tjedna održana predavanja u svim osnovnim organizacijama NF-a.

Danas ogromnu važnost u svijetu ima transfuzija krvi, kojoj se ima zahvaliti da je veliki broj ljudi ostao na životu. Tako se u novije vrijeme pokazalo, da se i mnoge bolesti, do jučer smrtonosne, mogu izliječiti davanjem krvi. Transfuzija krvi donekad nije imala nekih vidnih rezultata, pa je bilo i slučajeva da je ona ponegdje bila i zabranjena. Dugogodišnjim ispitivanjem utvrdilo se, da kod raznih osoba postoji srodnost krvi, i da se samo davanjem takove srodne krvi može postići uspjeh, dok se u protivnom slučaju može dogoditi čak i katastrofa. Nakon izvjesnih nedostataka,

MALI OGLASNIK

MIJENJAM TROSOBNI stan u Splitu za odgovarajući u Šibeniku. Za informacije obratiti se uredništvu lista.

KONCERTNI KLAVIR marke Boesendorfer u ispravnom stanju prodaje se. Za informacije obratiti se u kinu »Tesla«. Tel. br. 2—83.

VJENČANI

Turčinov Nikola, kapetan JNA — Franulović Nedjeljka, tekstilna radnica; Džeko Luka, stolar — Rošini Ljubica, domaćica; Vuković Ante, poručnik JRM — Stanulović Ljiljana, student medicine; Superba Mate, vodoinstalat — Jelić Stana, domaćica; Tabula Niko, manualni radnik — Silov Ika, manualni radnik i Zjačić Vice, pilanski radnik — Ninić Milka, domaćica.

Trideset godina šaha u Šibeniku

Danas u gradu postoje dva šahovska društva i to »Brodoremont« i »Šibenik«. Ono prvo djeluje u okviru svoje sindikalne podružnice u čijim prostorijama ima za svoje potrebe dvije prostorije. Djelujući tako ovo je društvo materijalno osigurano, jer ne ovisi samo o članskim ulozima. I ako je osnovano pred godinu dana postiglo je dosta uspjeha u svom radu, a najbolji igrač tog društva Žulj Tomislav plasirao se na ovogodišnjem prvenstvu grada na treće mjesto i osvojio II kategoriju.

Drugo naše šahovsko društvo »Šibenik« je nastavak ranijih šahovskih društava u našem gradu. Prvo šah. društvo u našem gradu je osnovano prije 30 godina na čelu s predsjednikom sucem Arnerijem. Da li je i ranije postojalo u Šibeniku neko šah. društvo nije poznato. U to vrijeme je najjači igrač šaha u gradu bio Tihomir Drezga, a koji je u društvu imao funkciju tehničkog referenta. Ovo prvo šah. društvo nije imalo svojih prostorija, nego je djelovalo u kavani »Krka«, pa se je i radi toga ograničilo na vrlo mali broj ljudi koji su mogli zalaziti u »Krku« da bi odigrali koju partiju šaha. Život ovog društva se neprimjetno ugasio, a ono nekoliko ljubitelja šaha nastavilo je i dalje u kavani igrati slobodne partije.

Nakon ovog ponovo se osniva šahovsko društvo i to 1930. godine u čijoj upravi vidimo pored ostalih: Dr. Kapitanovića kao tajnika, Peru Trifunovića kao tehn. referen-

ta, i Krstu Vikaria kao njegovog zamjenika i druge. I ovo društvo u svom početku nema svojih prostorija nego kao i ranije djeluje u kavani »Krka«. Kasnije dobija jednu sobu u prostorijama pjevačkog društva »Kolo«. Kako je i samo »Kolo« bilo u dosta slabim financijskim prilikama to je tražilo od šah. društva da plaća svijetlo što ovi nisu mogli plaćati, a i s druge strane i sama soba bila je zimi bez ogrijeva, dakle hladna, zatim i sam pristup bio je vrlo nezgodan tako da je i opet čitava šahovska djelatnost u našem gradu prešla u kavani »Krka« s jednakim završetkom kao i prije. 1934. godine ponovo se pojavljuje šahovska organizacija u sekciji Radničkog sport. kluba »Šibenik«. Tada su se dobile i prikladne prostorije u jednoj prostornoj sali kavane »Astorija«, ali radi teških financijskih, a s druge strane i političkih prilika, šah. sekcija mora seliti u druge prostorije koje ne odgovaraju potrebama. Treba istaknuti da je u to vrijeme šahovska sekcija RSK »Šibenik« bilo vrlo jako razvijena i da je brojila oko 200 članova od kojih najvećim dijelom omladinci.

Progrom koji su pred II svjetski rat započeli protiv radničke klase, a posebno protiv radničkih organizacija zahvatili u i ovo društvo koje se raspušta 1940. godine, a time i šahovska sekcija.

Nakon oslobođenja Šibenika 1945. godine ponovo se osniva šahovsko društvo, a koje i danas djeluje. I ovo društvo u početku nema svojih prostorija kojih kasnije do-

bija i to na vrlo lijepom položaju, nakon čega se omasovljuje i broji 200 članova. Kasnije broj članova opada tako da sada ima oko 100 aktivnih članova. Niske i relativno male prostorije s jedne strane i slaba financijska sredstva s druge strane otežavaju aktivniji rad ovom društvu. Sadašnje prostorije su tako niske, da se za vrlo kratko vrijeme ispune duhanskim dimom da se ne može izdržati i postaje škodljivo po zdravlje onih koji tu zalaze. NO gradske općine, a u prvom redu drug predsjednik Baranović Iviša shvatio je potrebe šahovskog društva, odobrio u dva navrata ukupno 12.000 Din. pomoći i obećao pronaći i dati druge prikladnije prostorije. Bilo je u vidu da im se dodijeli biv. restoran »Soča« koji bi u ovim prilikama bio najpodesniji, jer se nalazi u centru grada, a same prostorije su visoke, izložene suncu, te ima jedna dvorana pristojne veličine u kojoj bi se mogli održavati i javni nastupi. Naš grad bi u tom slučaju mogao da primi u goste i naše šahovske veličine, kao Peru Trifunovića, Bulata Antu, majstorskog kandidata i druge.

Po svemu sudeći ovo šahovsko društvo ima namjeru da u 1953. godini proslavi 30. godišnjicu svog osnivanja, ali to ne će moći dok se ne riješi pitanje prostorija, pa je sada red na nadležnima da pomognu i da se ovom inače aktivnom društvu pomogne, da im se dadu prikladnije prostorije.

S JEDNICA NO-a
gradske općine

Na posljednjoj sjednici NO-a gradske općine Šibenik doneseno je rješenje o podjeli gradskog područja na jedinice za održavanje zborova birača, koje sačinjavaju područja postojećih osnovnih organizacija NF-a i to: 1. Gorica, 2. Grad, 3. Dolac, 4. Crnica, 5. Varoš II, 6. Varoš I, 7. Plišac, 8. Skopinac, 9. Baldekin, 10. Mandalina, 11. Donje Polje i 12. Zablac.

Zaključeno je, da se sazovu zborovi birača od 30. ov. mj. Na tim zborovima raspravljat će se o radu Narodnog odbora kroz protekli period, a razmotrit će se i mjere za razvitak i uredjenje grada.

Pored ostalih, donesena je odluka o zaštiti i čuvanju polja i odluka o izmjeni tarifa u klaonici. Izmijenjena je odluka o zaštiti noćnog mira, te se remećenjem noćnog mira smatra i zvonjava crkvenih zvona u razdoblju od 23 do 5 sati ljeti i od 22 do 6 sati zimi.

Formirana je anketna komisija, koja će pregledati stambeni prostor u gradu, a nakon toga će o stanju upoznati nadležne organe kako bi se što prije poboljšale stambene prilike građana.

Gostovanje KUD »Svetozar Marković«

9. listopada o. g. gostovat će u našem gradu KUD »Svetozar Marković« iz Novog Sada — prvak Vojvodine. Društvo će u Narodnom kazalištu prirediti koncert u izvođenju mješovitog pjevačkog zbora, tamburaškog orkestra i folklorne grupe. Na programu će biti zastupana djela Mokranjca, Marinkovića, Hristića, Odaka, Gotovca, Skalovskog, Tolingera i Vukdragovića. Također će se na programu nalaziti igre i pjesme iz Vojvodine. Zborom rukovodi Sava Vutkov, tamburaškim orkestrom Aleksandar Aranić, a folklornom grupom Dušan Kovačević.

KUD »Svetozar Marković« na svojoj turneji po Dalmaciji, a koju organizira RKUD »Kolo« iz Šibenika, posjetit će još gradove Split i Zadar.

Uredjuju se prostorije
za moderan bife

U ulici Ivana Ribara, na mjestu bivše »Alpe«, izvode se ovih dana završni radovi na uredjenju modernog bife-a. Isti će biti uredjen na najmoderniji način, a u njemu će se dnevno servirati topla i hladna jela, kao i sve vrste pića.

Radove izvodi Gradsko gradjevno poduzeće. Otvorenje ovakvog bife-a prijeka je potreba za grad tim više danas, kada je broj ugostiteljskih objekata veoma malen i kada ovi ne zadovoljavaju ne samo potrebe građana nego i stranaca.

Kradja novca i bonova

19. ov. mjeseca nepoznato lice izvršilo je na stadionu »Rade Končar« kradju novca i industrijskih bonova na štetu Erak Ante i dr. — igrača NK Šibenik, koji su toga dana na spomenutom igralištu vršili trening. U međuvremenu, dok su oni trenirali, izvršilac je ušao u baraku, gdje su bile smještene njihove stvari i tako neopazice uspio odnijeti novac i bonove. O ovoj kradji u toku su izvidi.

U namjeri da popravi svoje financijske prilike, da nekako dodje i do svojeg inventara, ovo se društvo obratilo molbom na sve sindikalne podružnice u gradu, kao i nekim pojedincima za novčanu pomoć, ali su dosadašnji rezultati vrlo osudni. Dok su pojedinci na kojih se društvo obratilo svoj prilog dali skoro svi, dotle od sindikalnih podružnica svoj prilog su dale svega tri i to: »Šipad« 1.000,—, »Pomorsko gradjevno« 1.000,—, »Zdravstveni radnici br. 2« 500,—, te Udruženje penzionera 300 dinara.

Od pojedinaca apelu su se odazvali slijedeći: Dr. Oskar Novak 500.—, Ilić Mirko, Turko Darij, Dr. Nikola Simović, Dr. Tomislav Soša, Dr. Nikola Ivanović, Dr. Mirko Zanimović i Cukrov Mate po 200.—, Dr. Emil Ofner i Dr. Antonijeta Monti po 150.—, Dr. Josip Pasini, Dr. Kreše Trlaja, Dr. Vjekoslav Rimondo, Dr. Ivan Kandiž, Dr. Gurdulić Ivan, Dr. Ivan Zokalj, Dr. Josip Dominis, Bulat Senka i Dr. Božo Stambuk po 100.—.

Ukupno je sakupljeno 7.270,— dinara. To je zbilja premalo prema onome što bi se moglo i može u našem gradu. Najviše začudjuje članove ovog društva da se veće sind. podružnice do sada nijesu odazvale ovom pozivu, budući da one u tom pravcu mogu najviše pomoći. Istina obećanja su data. Medjutim sindikalna podružnica »Elektrodalmacije« u Splitu dala je iz svojih sredstava Veslačkom klubu »Gusar« ni više ni manje nego četverac — bez obećanja!

Vikario Ivan

Zaštita bilja - važna mjera za unapređenje poljoprivrede

Iz godine u godinu napadaju naše masline, vinograde, voćke i vrtove mnogobrojne bolesti i štetočine. Ogromne su štete koje oni svojim razornim radom nanose našoj poljoprivredi.

Maslinova mušica i grizljica umanjuju redovito prirod maslina odnosno ulja. I ove godine, iako se maslinova mušica uslijed sušne godine nije pojavila, grizljica je uspjela da uništi 50% plodova. Znači da će proizvodnja ulja biti za 50% umanjena što predstavlja ogroman gubitak za našu privredu. Ovaj gubitak mogao se izbjeći pravo-

vremenim prskanjem maslina čime bi se preduhitrilo napad grizljice i sačuvao prirod maslina.

Kod vinograda borba protiv peronospore i luže postala je stalna mjera u vinogradarstvu, iako je i tu potrebno izvršiti neke promjene uz pomoć poljoprivrednih stručnjaka, a radi efikasnije i bolje odbrane. Unaprijed treba povesti više računa o štetniku grozdovom moljcu-ervu koji čini prilično štete vinogradima.

Poznato je, da su neki predjeli na području našeg kotara bili bogati najraznovrsnijim kvalitetnim voćkama, međutim, danas te voćke ne postoje. Skradinsko polje nam je za to najbolji primjer, a isto tako, iako u manjoj mjeri Vodice i Žirje. Glavni razlog propadanja voćaka je slaba njega i obrada, nikakva gnojidba, velika navala bolesti i štetnika protiv čega se vrlo malo ili ništa ne poduzimlje. Voćke su prepuštene same sebi i naravno, da se bolji rezultati ne mogu ni očekivati. Naravno, važno pitanje koje bi trebalo riješiti je suzbijanje žilogriza. One nanose ogromne štete voćarstvu, naročito višnjama, važnoj voćki za našu privredu. Pito sanitetska stanica u Splitu dala je prijedlog Savjetu za poljoprivredu i šumarstvo NRH o načinu suzbijanja žilogriza, ali nikakve odluke ne će imati rezultata bez općeg i aktivnog zalaganja svih poljoprivrednika u kotaru.

U prošloj godini organiziralo je Povjereništvo poljoprivrede NO kotara zimsko prskanje voćaka što je naišlo na dobar odaziv u Vodicama, a manji u Žirju. Trebalo je nastaviti proljetnim i ljetnim prskanjem voćaka, kako bi se uvidjela korist ovakvog načina zaštite voćaka. Međutim, daljnjih prskanja nije bilo što je propust Povjereništva poljoprivrede. Zato je potrebno sada, kada raspoložemo sa boljim podacima o štetnicima i bolestima, koje napadaju poljoprivredno bilje, da se ove zime organizira u svim voćarskim mjestima zimsko prskanje voćaka, a kasnije proljetno i ljetno uz pomoć poljoprivrednih stručnjaka. I to bi trebalo da postane redovita agrotehnička mjera u voćarstvu.

Važno je napomenuti, da prije podizanja novih treba da spasimo postojeće voćnjake. To se može postići boljom zaštitom voćaka, zatim organizacijom predavanja i kraćih kurseva na kojima treba upoznati poljoprivrednike s najosnovnijim agrotehničkim mjerama u voćarstvu.

Kao u ostalim granama tako i u povrtlarstvu ima niz štetnika i bolesti koje smanjuju prirod i kvalitet našeg povrća. Većim dijelom iz neznanja i radi kasne intervencije zaštita je slaba. Zato je i dužnost agronoma da se više pozabave naročito ovom granom kojoj je potrebna brza pomoć.

Svi poljoprivrednici treba da shvate, da je zaštita bilja jedan od sigurnih puteva za unapređenje poljoprivrede. Samo na taj način t. j. njegovom, dezinfekcijom sjemena i pravovremenim prskanjem kemijskim sredstvima možemo spriječiti da nam prirod voćaka, vinograda i ostalih kultura ne zavisi od raznih bolesti i štetnika.

Petanjek ing. Petra

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

U I. kolu Hrvatsko-slovenačke lige

Porazi »Odreda« i »Šibenika«

U I kolu Hrvatsko-slovenačke lige tri susreta završila su pobjedama domaćih timova, dok su u dvjema utakmicama postignuti neriješeni rezultati. Najveće iznenađenje priredili su BRANIK iz Maribora i SLAVIJA iz Karlovca, koji su na svom terenu pobijedili »favorite« ODREDA iz Ljubljane i »ŠIBENIKA«. I ljubljanski ŽELJEZNIČAR odlično je startao pobijedivši RUDARA iz Trbovlja. Ostala četiri predstavnika iz Hrvatske došli su po jedan bod.

Nakon ovog kola na tablici vodi Željezničar ispred karlovačke Slavije.

U ovom kolu postignuti su slijedeći rezultati u Ljubljani: ŽELJEZNIČAR-RUDAR 3:0, u Mariboru: BRANIK-ODRED 5:3, u Varaždinu: TEKSTILAC-METALAC 1:1, u Rijeci: KVARNER-PROLETER 2:2 (2:0), i u Karlovcu: SLAVIJA-ŠIBENIK 4:1 (1:0).

Neefikasna navala kriva za poraz

KARLOVAC — Jučer je pred 1500 gledalaca odigrana nogometna utakmica za prvenstvo Hrvatsko-slovenačke lige između domaće »Slavije« i »Šibenika«. Pobijedila je »Slavija« sa rezultatom 4:1 (1:0).

Odmah u početku »Šibenik« je imao zrelu šansu za postizanje zgoditka, no ona je ostala neiskorištena. »Šibenik« je i dalje u napadu, a domaći tim uzvraća grubom igrom. Do kraja prvog poluvremena. »Slavija« preko Čavlovića postiže vodstvo.

Nastavak igre iako su domaći postigli još tri zgoditka, pripada Šibenčanima, čija

je navalna petorka pokazala neefikasnost pred vratima. Skoro 90% ovog dijela igre imaju gosti, koji su od brojnih šansi iskoristili samo jednu. Sredinom drugog poluvremena uspjela je »Slavija« iskoristiti greške protivničke obrane i postići visok rezultat.

Zgoditke za domaće postigli su Čavlović 3 i Zlatić 1, dok je za Šibenik realizator bio Bego. Kod »Slavije« najbolji Čavlović, dok su se kod »Šibenika« istakli Tambača, Tedling i Erak II. Vratar Aras kriv je za dva primljena zgoditka.

Sudac Hofer je slabo vodio utakmicu. »Šibenik« je nastupio u slijedećem sastavu: Aras, Iljadica, Erak I, Blažević, Erak II, Živković, Bego, Tambača, Đurić, Tedling i Jelenković.

III. kolo bez iznenađenja

III kolo nogometnog prvenstva države završilo je bez iznenađenja. Ono je proteklo uglavnom u znaku pobjeda favorita. Jedino se nije očekivala sigurna pobjeda »Zagreba« nad Vardarom. Neodlučan rezultat postignut je u susretu između »Lokomotiva« i BSK-a. Na čelu tablice nalazi se i dalje »Partizan« sa 6 bodova, a slijede ga BSK sa 4 boda, »Spartak« sa 4, »Hajduk« 4, »Crvena zvezda« 4 boda i t.d.

Evo rezultata III kola: u Zagrebu: LOKOMOTIVA — BSK 1:1 (0:1) i ZAGREB — VARDAR 3:1 (1:1), u Beogradu: CRVENA ZVEZDA — SARAJEVO 2:1 (0:0) i PARTIZAN — DINAMO 3:2 (2:2), u Mostaru: VELEŽ — HAJDUK 1:2 (1:1) i u Subotici: SPARTAK — VOJVODINA 1:0 (0:0).

Propozicije takmičenja Hrvatsko-slovenačke lige

Prema propozicijama koje je donio Nogometni savez Jugoslavije, pravo igranja kvalifikacionih utakmica za ulazak u I saveznu ligu stiče najbolje plasirani klub Nogometnog saveza Hrvatske kao i najbolje plasirano društvo Slovenačke nogometne zveze. Klub, koji postigne najviše bodova, postaje prvak Hrvatsko-slovenačke lige. Nakon završenog prvenstva iz lige ispadaju tri kluba i to po jedan najslabije plasirani klub iz Hrvatske, kao i dva najslabije plasirana slovenačka kluba. Na njihova mjesta ulaze u ligu po jedan predstavnik iz Hrvatske i dva predstavnika iz Slovenije. U slučaju da jedan od klubova iz Hrvatske udje u Saveznu ligu, na njegovo će mjesto ući jedan predstavnik iz Hrvatske, a ukoliko se u Saveznu ligu plasira jedan od klubova iz Slovenije, tada će iz ove lige ispasti samo jedan najslabije plasirani slovenački klub. Ako pak iz Savezne lige ispadne jedan od

klubova iz ovih dviju republika, onda će taj klub automatski ući u ovo natjecanje kao jedanaesto društvo.

Takmičenjem rukovodi Sekretarijat Hrvatsko-slovenačke lige, sa sjedištem u Zagrebu.

Prihodi sa ovih utakmica pripadaju domaćem klubu.

Naš će list redovito svakog ponedjeljka donositi rezultate, a ukoliko bude moguće, i kraće izvještaje sa prvenstvenih utakmica, kao i tablicu redosljeda klubova nakon svakog odigranog kola.

Raspored utakmica

II. kolo 5. X. 1952:

Metalac — Rudar
Šibenik — Željezničar
Proleter — Slavija
Odred — Kvarner
Tekstilac — Branik

III. kolo 12. X. 1952:

Branik — Metalac
Kvarner — Tekstilac
Slavija — Odred
Željezničar — Proleter
Rudar — Šibenik

IV. kolo 19. X. 1952:

Metalac — Šibenik
Proleter — Rudar
Odred — Željezničar
Tekstilac — Slavija
Branik — Kvarner

OGLAS

Od 29. rujna o. g. vršit će se tuberkulinizacija svih krava na području grada i vanjske općine Šibenik.

Zbog značaja ove akcije, a radi upotrebljivosti mlijeka, potrebno je, da se odazovu svi vlasnici, jer je cijepljenje obavezno.

VETERINARSKA STANICA
Šibenik

OBAVIJEST

Obavijestavaju se članovi sindikata koji do sada nijesu koristili godišnji odmor, da na potvrde koje izdaju sindikalne podružnice, mogu u hotelu »Krk« i »Narodnom restoranu« na Poljani, od 15. IX. o. g. koristiti 60% popusta u prehrani od prodajnih cijena pensionskih ugostiteljskih usluga.

Pension prehrane bez popusta iznosi din. 390.— a sa popustom din. 156.—.

Dakle, za 156 din. dobije se kava sa mslacem ili marmeladom i ručak kao i večera alla-kart.

Članovi sindikata koristite pravo koje Vam pripada.

Gradsko ugostiteljsko poduzeće »Jadrija« u Šibeniku.

PODUZEĆE LUKA I SKLADIŠTA ŠIBENIK

sa pogonom u ZADRU

Brzjavni: DIRLUKA ŠIBENIK
TELEFON: 201 uprava, 224 komercijalni i računovodstvo. 431 eksploatacija (tekući račun kod Narodne banke, Šibenik, broj 531-550-481.)

Obavlja sve poslove i manipulacije oko izvoza — uvoza — razvoza — uskladištenja osiguranja svih vrsta robe.

Raspolože vlastitim završenim i otvorenim skladištima i stovarištimama.

Iznajmljuje pribor za rad u luci (incerade, vreće, kolica, prikolice, traktore, i t. d.)

Veletrgovačka i trgovačka poduzeća! Za sve transportne usluge obraćajte se sa povjerenjem na naše poduzeće!

Za veće pošiljke zatražite specijalne forfetne stavove